

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Δ' ΤΑΞΗ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2020-2021
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2020

Συγγραφή:

Δρ Σπύρος Σοφοκλέους

Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου-Συντονιστής για τα Ελληνικά

Σχεδιασμός Εξωφύλλου:

Θεόδωρος Κακουλλής

Λειτουργός Υπηρεσίας Ανάπτυξης Προγραμμάτων

Εποπτεία

Δρ Ειρήνη Χατζηλουκά-Μαυρή

Σύνδεσμος ΠΛΕ για τα Ελληνικά

Πέρασε το καλοκαίρι

Πέρασε το καλοκαίρι. Τα τζιτζίκια λαλούν ακόμα στο περιβόλι και τα κηπευτικά είναι στις δόξες τους. Το νερό τρέχει κελαρυστό στο αυλάκι και δροσίζει τα φυτά. Οι καρποί κρέμονται λαχταριστοί από τα κλωνάρια.

Όμως, το γαλάζιο φόρεμα του ουρανού το λέρωσαν με τις μουντζούρες τους κάποια σύννεφα, που φάνηκαν ξαφνικά πάνω από το αντικρινό νησί. Η Χρυσαιγή τα είδε. Όλος ο φωτεινός κόσμος, που είχε ανοιχτεί μέσα της, σκοτείνιασε.

Το καλοκαίρι είχε πάει στο νησί. Εκεί έμενε ο ξάδερφός της, ο Παντελής, με την οικογένειά του. Είχαν ένα μεγάλο σπίτι κι ένα μεγάλο περιβόλι. Από το μπαλκόνι έβλεπες το πράσινο του περιβολιού να σμίγει με το ζαφείρι της θάλασσας. Στο βάθος, αχνοφαινόταν κάποιο νησί.

Η Χρυσαιγή περνούσε ξέγνοιαστα τις μέρες της εκεί. Γνωρίστηκε με κάποια γειτονόπουλα. Τα βράδια του νησιού ήταν διάφανα και τα παιδιά κάθονταν στα πεζούλια της περιβολόπορτας σαν παλιοί γείτονες και συζητούσαν ατέλειωτα.

Όμως, τώρα το καλοκαίρι πέρασε. Η Χρυσαιγή ετοιμάζεται να γυρίσει στην πόλη, στον θόρυβο, στο σχολείο ... Την παραμονή που θα 'φευγαν ανέβηκε στο μπαλκόνι. Ένα ελαφρό αεράκι περπατούσε πάνω στα φύλλα του περιβολιού και ρυτίδωνε το πέλαγος αντίκρου. Η Χρυσαιγή έκλεισε τα μάτια, για να δει και μέσα της αυτό το φωτεινό θαύμα. Θα το 'παιρνε μαζί της για μια ολόκληρη χρονιά.

Πέρασε το καλοκαίρι. Η πόλη, ο θόρυβος, το σχολείο είναι εκεί και περιμένουν ...

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 1

Να διαβάσεις το κείμενο: «Πέρασε το καλοκαίρι» και να προχωρήσεις στις δραστηριότητες που ακολουθούν:

1. Να γράψεις, με λίγα λόγια, πώς πέρασε το καλοκαίρι της η Χρυσαιγή.

.....

.....

.....

.....

.....

2. Ποιες εικόνες, ποιοι ήχοι και ποιες μυρωδιές έρχονται στο μυαλό σου, διαβάζοντας το κείμενο;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Ποιοι τρεις χρόνοι ρημάτων χρησιμοποιούνται, κυρίως, στο κείμενο; Να συμπληρώσεις τον παρακάτω πίνακα, με δύο παραδείγματα για τον κάθε χρόνο και να δικαιολογήσεις τη χρήση τους.

Χρόνος	Παραδείγματα	Γιατί χρησιμοποιείται ο χρόνος αυτός;
	- -	
	- -	
	- -	

4. Να ξαναγράψεις τις παρακάτω προτάσεις, βάζοντας τα υπογραμμισμένα ρήματα στον αόριστο, στον παρατατικό και στον συνοπτικό μέλλοντα.

Όταν φτάνω στο περιβόλι του Παντελή, βγάζω το σακάκι μου και φορώ τα γάντια κλαδέματος. Παίρνω το κλαδευτήρι και αρχίζω το κλάδεμα των λεμονιών. Μετά, βοηθώ τον Παντελή να ποτίσει όλα τα λεμονόδεντρα.

Αόριστος:.....

.....
.....

Παρατατικός:.....

.....
.....

Συνοπτικός Μέλλοντας:

.....
.....

5. Να υπογραμμίσεις όλα τα επίθετα στο κείμενο. Στη συνέχεια, να ξαναγράψεις τη δεύτερη παράγραφο, χωρίς τα επίθετα.

.....
.....
.....
.....

Τι αλλάζει, κατά την άποψή σου, με την αλλαγή αυτή;

.....
.....
.....

6. Στην τρίτη παράγραφο, υπάρχουν πολλά ουσιαστικά, χωρίς επίθετο. Να ξαναγράψεις την παράγραφο, προσθέτοντας ένα επίθετο για κάθε ουσιαστικό.

.....

.....

.....

Τι αλλάζει, κατά την άποψή σου, με την αλλαγή αυτή;

.....

.....

7. Να ξαναγράψεις τις παρακάτω προτάσεις, αντικαθιστώντας τις υπογραμμισμένες λέξεις με το κατάλληλο παράγωγο επίθετο, όπως το παράδειγμα:

Αυτό το βαζάκι είναι <u>από ξύλο</u> .	Αυτό το βαζάκι είναι ξύλινο .
Τα ποτήρια είναι <u>από κρύσταλλο</u> .	
Η περιβολόπορτα είναι <u>από σίδερο</u> .	
Το μπαλκόνι είναι <u>από μάρμαρο</u> .	

8. Να ξαναγράψεις τις παρακάτω φράσεις, αντικαθιστώντας τη γενική πτώση με ένα επίθετο, όπως το παράδειγμα:

- το πρόγραμμα του σχολείου: το σχολικό πρόγραμμα
- οι διακοπές του καλοκαιριού:
- οι ιστορίες των παιδιών:
- το διάβασμα του σχολείου:
- οι τσάντες των μαθητών:

9. Να γράψεις τα επίθετα, αναλόγως, στους άλλους δύο βαθμούς, περιφραστικά.

Θετικός Βαθμός χαμηλό		Συγκριτικός Βαθμός πιο δροσερή		Υπερθετικός Βαθμός Ο ΠΙΟ ΝΕΟΣ
---	---	--	--	---

10. Να γράψεις τα επίθετα, αναλόγως, στους άλλους δύο βαθμούς, μονολεκτικά.

Θετικός Βαθμός σκληρό		Συγκριτικός Βαθμός ψηλότερη		Υπερθετικός Βαθμός εξυπνότατος
---	---	---	--	--

11. Να συμπληρώσεις τα κενά στις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας τα επίθετα της παρένθεσης στον κατάλληλο βαθμό, μονολεκτικά ή περιφραστικά.

Το δωμάτιό μου είναι (μικρό) από το δικό σου.

Οι νύχτες του χειμώνα είναι(σκοτεινές) από τις νύχτες του καλοκαιριού.

Το περιβόλι του Παντελή ήταν (μεγάλο) της περιοχής.

Η χθεσινή μέρα ήταν (θερμή) από τη σημερινή.

Το φαγητό στο χωριό ήταν (νόστιμο).

12. Να συμπληρώσεις τα κενά, με τον κατάλληλο τύπο ρήματος, όπως το παράδειγμα.

καθαρίζω, μαθαίνω, σπέρνω, ντρέπομαι, έρχομαι, τρέχω

Η δασκάλα μαθαίνει στα παιδιά τα φυτά του δάσους.

Οι γεωργοί τα χωράφια τους.

Τα παιδιά τον χώρο στο αντίσκηνό τους.

Το λεωφορείο το πρωί.

Ο Κώστας πολύ γρήγορα.

Δεν να σπρώχνετε τα άλλα παιδιά;

13. Να σχηματίσεις, με τις παρακάτω λέξεις, παράγωγα ρήματα, με κατάληξη **-ίζω, -ώνω ή -άβω**, όπως το παράδειγμα:

χώρια: **χωρίζω** πάγος:

φροντίδα: ραφή:

βίδα: καρφί:

σκάμμα: ύψος:

κρύο: ελπίδα:

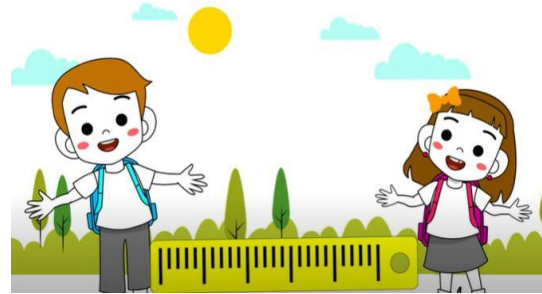
Γράφουμε οδηγίες!

ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΜΕ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΜΕΝΟΥΜΕ ΥΓΙΕΙΣ!

Με βάση τις εικόνες, συμβουλεύουμε τα παιδιά του σχολείου μας πώς μπορούν να προστατευθούν από τον κορωνοϊό ή και άλλους ιούς, με τη χρήση πρώτου πληθυντικού προσώπου, στην οριστική.

1. Κρατάμε αποστάσεις

.....
.....

2.

.....
.....
.....

3.

.....
.....
.....

4.

.....
.....
.....

5.

.....
.....
.....

Πηγή εικόνων (<https://www.youtube.com/watch?v=LULXShDOthI&feature=youtu.be>). Παραγωγή του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου, του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Το «Σχολείο του Δάσους» στη Λέσβο

Κάθε Σάββατο και Κυριακή, παιδιά του Δημοτικού από όλη τη Λέσβο πάνε σχολείο! Ένα σχολείο μαγικό, διαφορετικό, χωρίς πόρτες και παράθυρα, χωρίς κουδούνι και πίνακα, που, όμως, παραδίδει στα παιδιά το πιο σημαντικό μάθημα της ζωής τους, μακριά από τάμπλετ και οθόνες υπολογιστών! Σκοπός του «Σχολείου του Δάσους» είναι τα παιδιά να εξερευνούν και να μαθαίνουν να αγαπούν τη φύση, να συνεργάζονται, ενώ ανακαλύπτουν τους εαυτούς τους και τα συναισθήματά τους στο φυσικό τους περιβάλλον. Η ιδέα για το «Σχολείο του Δάσους» γεννήθηκε στη Δανία, τη δεκαετία του 1950 και έκτοτε έχει διαδοθεί σε όλες, σχεδόν, τις γωνιές του κόσμου.

«Το Σχολείο του Δάσους δημιουργεί μια ομάδα παιδιών στη φύση, στην οποία κατάλληλα εκπαιδευμένοι παιδαγωγοί τα ενθαρρύνουν, καθώς αυτά εξερευνούν και ανακαλύπτουν τον φυσικό κόσμο και τον εαυτό τους. Έτσι, γεμίζει τα παιδιά με εμπειρίες γεμάτες νόημα, με επίδραση που διαρκεί για μια ολόκληρη ζωή», εξηγεί ο παιδαγωγός Κωνσταντίνος Τσιομπάνος.

Το «Σχολείο του Δάσους» είναι ανοικτό καθόλη τη σχολική χρονιά, κάθε Σάββατο, σε ένα κομμάτι δάσους, δίπλα στην Καρίνη, και κάθε Κυριακή, σε ένα κομμάτι δάσους, δίπλα στον ποταμό Σεδούντα, στο Πλωμάρι. Η μόνη περίπτωση ακύρωσης μαθημάτων είναι όταν φυσούν πολύ ισχυροί άνεμοι, καθώς υπάρχει ο κίνδυνος πτώσης δέντρων. Κατά τα άλλα, είναι πάντα ανοικτό, βρέξει χιονίσει. Εξάλλου δεν υπάρχει κακός καιρός, μόνο ακατάλληλος ρουχισμός!

Πηγή: (<https://www.politikaesvos.gr/to-proto-quot-scholeio-toy-dasoys-quot-sti-lesvo/>)
(διασκευή)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 2

Να διαβάσεις το κείμενο: Το «Σχολείο του Δάσους» στη Λέσβο και να προχωρήσεις στις δραστηριότητες που ακολουθούν:

1. Ποιοι είναι οι στόχοι του «Σχολείου του Δάσους», σύμφωνα με το κείμενο;

.....
.....
.....
.....

2. Με βάση το κείμενο, να γράψεις ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ, για το περιεχόμενο/νόημα των πιο κάτω προτάσεων:

Τα μαθήματα στο «Σχολείο του Δάσους» είναι πολύ επικίνδυνα.

Το «Σχολείο του Δάσους» λειτουργεί, Σάββατο και Κυριακή, στον ίδιο χώρο.

Όταν βρέχει, τα μαθήματα στο «Σχολείο του Δάσους» ακυρώνονται.

Σε κάποια μαθήματα, στο «Σχολείο του Δάσους», τα παιδιά γυμνάζονται.

3. Να γράψεις τέσσερις διαφορές του «Σχολείου του Δάσους» από το «συνηθισμένο σχολείο»:

«Σχολείο του Δάσους»	«συνηθισμένο σχολείο»
.....
.....
.....
.....

4. Να γράψεις, με δικά σου λόγια, τι κάνουν τα παιδιά στη φωτογραφία, που βρίσκεται στο τέλος του κειμένου.

.....
.....
.....
.....
.....

5. Να συμπληρώσεις τα κενά με -μαι ή -με, -ται ή -τε.

Δεν κοιμού.... από τη χαρά μου. Χαίρο.... που θα συναντηθού.... στο «Σχολείο του Δάσους». Το «Σχολείο του Δάσους» βρίσκε.... κοντά στη λίμνη. Θα εί.... και εγώ απέναντι από το βουνό, αφού θα σας περιμένου.... όλους. Από εδώ που κάθο.... φαίνε.... το βουνό.

6. Να γράψεις τα παρακάτω ρήματα, στην κατάλληλη στήλη:

(ψάχνω, εκφράζομαι, προστατεύομαι, προστατεύω, βρέχομαι, αγγίζω, κοιμούμαι, μυρίζω, ερευνώ, συνεργάζομαι, τρώγω, γεύομαι, μαθαίνω, ντύνομαι, περπατώ, γυμνάζομαι)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

.....
.....
.....
.....

7. Να μετατρέψεις την ενεργητική σύνταξη των παρακάτω προτάσεων σε παθητική.

Τα παιδιά ανακαλύπτουν τη φύση.

.....

Οι ισχυροί άνεμοί έκοψαν τα δέντρα.

.....

Το «Σχολείο του Δάσους» αναπτύσσει τη συνεργασία των παιδιών.

.....

8. Να μετατρέψεις την παθητική σύνταξη των παρακάτω προτάσεων σε ενεργητική.

Τα παιδιά συνοδεύονται από ειδικούς εκπαιδευτικούς.

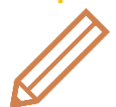
.....

Τα δάση κάηκαν από τη φωτιά.

.....

Τα φυτά του δάσους μελετήθηκαν από τα παιδιά.

.....

9. Να συγκρίνεις την ενεργητική με την παθητική σύνταξη, με βάση τις παραπάνω δραστηριότητες. Να εξηγήσεις, με τον δικό σου τρόπο, τι αλλάζει.

.....

.....

.....

10. Να σχηματίσεις τις ενεργητικές μετοχές των παρακάτω ρημάτων, όπως το παράδειγμα.

περπατώ	<i>περπατώντας</i>		βαδίζω	
μαθαίνω			κερδίζω	
βουτώ			σκάβω	
κολυμπώ			ζητώ	
στερεώνω			μαγειρεύω	

Να εξηγήσεις, με απλά λόγια, πότε γράφουμε τις ενεργητικές μετοχές με -οντας και πότε με -ώντας;

.....

.....

.....

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Μια συνηθισμένη ημέρα στο «Σχολείο του Δάσους»

Συνήθως, η ημέρα στο σχολείο μας αρχίζει με το άναμμα της φωτιάς που γίνεται από τα παιδιά σε κάποια τοποθεσία του δάσους, αλλά, για λόγους πυρασφάλειας, δεν πραγματοποιείται κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Αντ' αυτού, κάνουμε τον κύκλο μας κάτω από ένα δέντρο, δίπλα στο καταφύγιό μας, μιλώντας για το θέμα που θα δουλεύουμε εκείνη τη μέρα. Αν, για παράδειγμα, είναι οι ήχοι του δάσους, καλύπτουμε με τη σειρά τα μάτια με ένα μαντήλι και καλούμε το κάθε παιδί να ακούσει ήχους της φύσης. Κατόπιν, μπορεί να ρωτηθούν τα παιδιά για το ποιος νομίζουν ότι κατοικεί πάνω στα κλαδιά του δέντρου ή πάνω στα φύλλα και στον κορμό του.

Στη συνέχεια, σηκωνόμαστε και φέρνουμε κάποια υλικά παρατήρησης, όπως μεγεθυντικούς φακούς κι εξαπλωνόμαστε στους γύρω λόφους, γυρεύοντας ίχνη πουλιών και ζώων. Όλο αυτό μπορεί να οδηγήσει, αναλόγως, είτε σε ένα ελεύθερο παιχνίδι είτε σε μία κατασκευή, όπως, για παράδειγμα, ενός σπιτιού πουλιών, χρησιμοποιώντας ένα χάρτινο κουτί από γάλα και καλύπτοντάς το με φλοιούς δέντρων και φλούδες κουκουναριών, που μαζεύουν τα παιδιά.

Αργότερα, μπορούμε να φάμε κολατσιό κοντά στο ρυάκι, όπου τα παιδιά έχουν στήσει ένα καταφύγιο από καλάμια και κλαδιά, με κόμπους που μόνα τους έκαναν, και να επιδοθούν, κατόπιν, σε σκαρφάλωμα δέντρων, κατασκευές από φυσικά υλικά, όπως κούκλες από μoustάκια καλαμιών, βελανιδοσκουφάκια και ό,τι άλλο τα εμπνέει.

Τέλος, η μέρα κλείνει με τον κύκλο μας, δίπλα στο καταφύγιό μας, με μια αφήγηση από την παιδαγωγό ή από κάποιο παιδί που το επιθυμεί ολόψυχα, η οποία να συνδέεται με τη μέρα που περάσαμε.

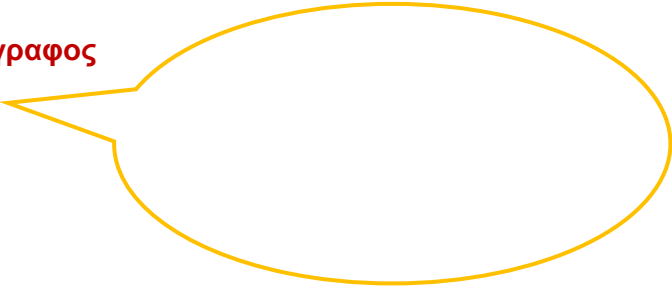

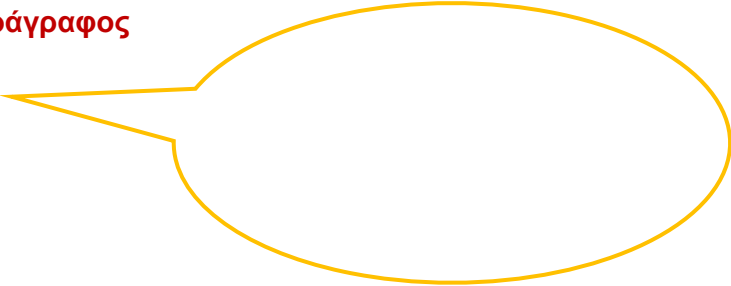

Βασιλική Κομπιλάκου, υπεύθυνη του Σχολείου του Δάσους «Πευκίτες»

Πηγή: (https://www.huffingtonpost.gr/2015/08/30/life-sxoleio-dasous_n_8053020.html)
(διασκευή)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 3

Να διαβάσεις το κείμενο: Μια συνηθισμένη μέρα στο «Σχολείο του Δάσους» και να προχωρήσεις στις δραστηριότητες που ακολουθούν:

1. Αφού αριθμήσεις τις παραγράφους του κειμένου, να γράψεις το κύριο νόημα και έναν τίτλο για την κάθε παράγραφο:

	Κύριο Νόημα	Τίτλος
1η Παράγραφος	
2η παράγραφος	
3η παράγραφος	
4η παράγραφος	

2. Θα ήθελες να περάσεις μια ημέρα στο «Σχολείο του Δάσους»; Να εξηγήσεις γιατί θα ήθελες ή γιατί δεν θα ήθελες, με βάση όσα διάβασες στο Κείμενο 2 και στο Κείμενο 3.

.....

.....

.....

3. Να χρωματίσεις τις πρώτες λέξεις ή φράσεις με τις οποίες αρχίζουν οι παράγραφοι του κειμένου. Πώς ονομάζονται οι λέξεις ή οι φράσεις αυτές; Γιατί χρησιμοποιούνται οι λέξεις ή οι φράσεις αυτές στο κείμενο;

.....

.....

.....

4. Στο «Σχολείο του Δάσους» ήρθαν νέοι παιδαγωγοί, για τους καλοκαιρινούς μήνες! Να γράψεις την πρώτη παράγραφο του κειμένου, με τρόπο που να περιγράφεται στους νέους παιδαγωγούς πώς θα αρχίζει κάθε φορά η ημέρα στο «Σχολείο του Δάσους».

Συνήθως, η ημέρα στο σχολείο μας θα αρχίζει με

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

 Ποιον χρόνο χρησιμοποίησες στα ρήματα; Γιατί;

.....

.....

5. Φαντάσου ότι πέρασες μια μέρα στο «Σχολείο του Δάσους». Να γράψεις τη δεύτερη παράγραφο του κειμένου, με τρόπο που να αφηγήσαι την εμπειρία σου.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ποιον χρόνο χρησιμοποίησες στα ρήματα; Γιατί;

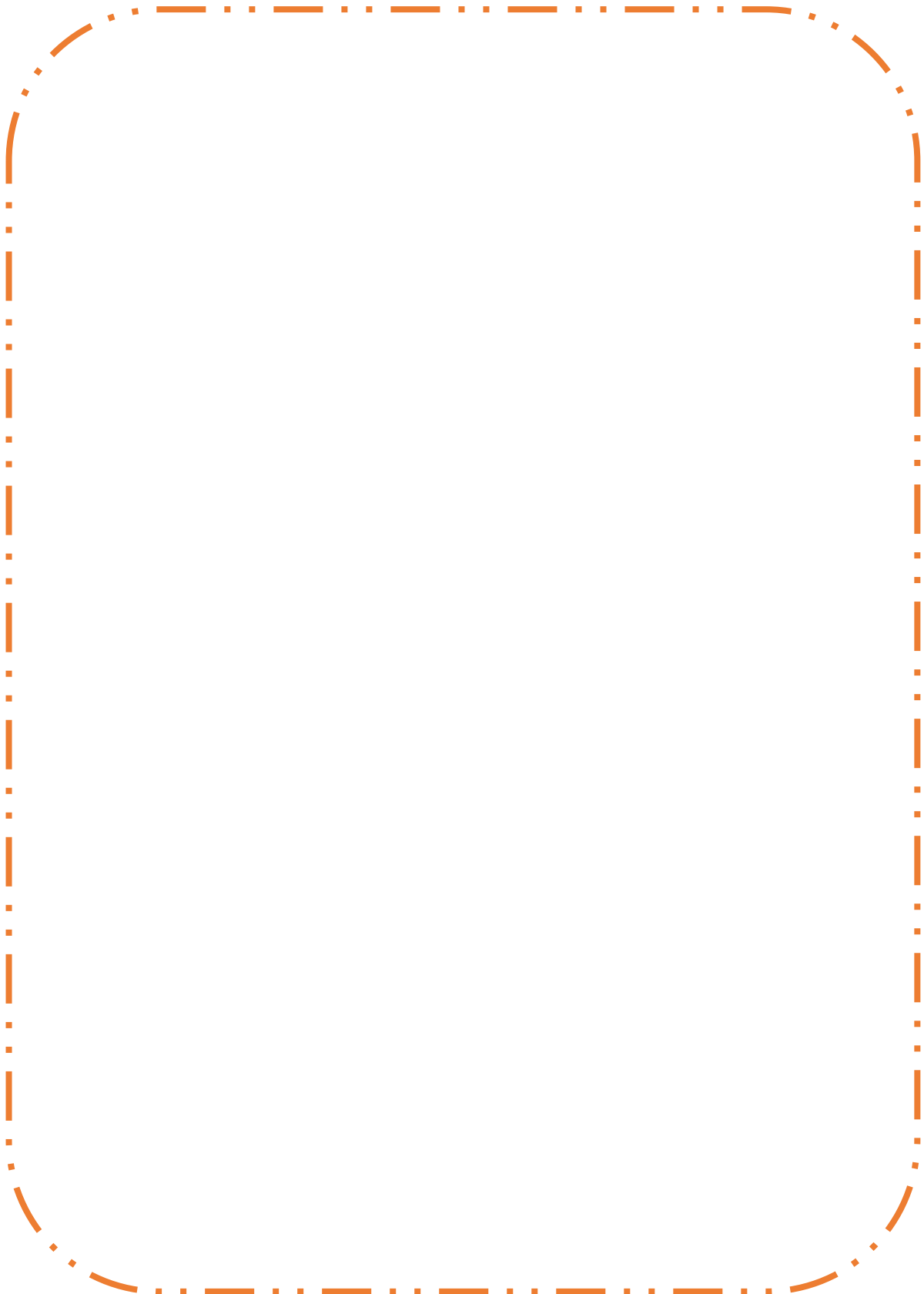
.....

.....

6. Να μεταφέρεις τα παρακάτω ουσιαστικά στον αντίθετο αριθμό:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ
ο δασοφύλακας	
ο παιδαγωγός	
η επιστήμη	
το σχολείο	
το μολύβι	
ο πίνακας	
η πάπια	
το δέντρο	
	οι σκίουροι
	τα δάση
	οι μαθητές
	τα παιχνίδια
	τα ποτάμια
	οι άνεμοι
	τα φυτά
	οι θάλασσες

7. Το «Σχολείο του Δάσους» προκήρυξε διαγωνισμό αφίσας. Η αφίσα θα σταλεί στα σχολεία, ώστε να προκαλέσει το ενδιαφέρον και άλλων παιδιών. Να δημιουργήσεις, για τον σκοπό αυτό, τη δική σου αφίσα:

Περιγράφουμε!

Αποφάσισες να εισηγηθείς, προς τη Διεύθυνση του σχολείου σου, ιδέες για αλλαγές, με σκοπό να βελτιωθούν οι χώροι του σχολείου σας (κτήριο, κήπος, αυλή, γήπεδο, αίθουσες κ.ά.).

Να γράφεις τρεις αλλαγές, να τις περιγράψεις και να εξηγήσεις γιατί αυτές πρέπει να γίνουν. Το κείμενο με τις εισηγήσεις σου θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σου, για να διαβαστεί από τα παιδιά και τους γονείς του σχολείου.

Για τον λόγο αυτό:

-πρώτα, να γράφεις μια σύντομη εισαγωγή, γράφοντας ποιες αλλαγές προτείνεις

-στη συνέχεια, να περιγράψεις, με συντομία, την καθεμιά αλλαγή, γράφοντας και το γιατί αυτή είναι σημαντική.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

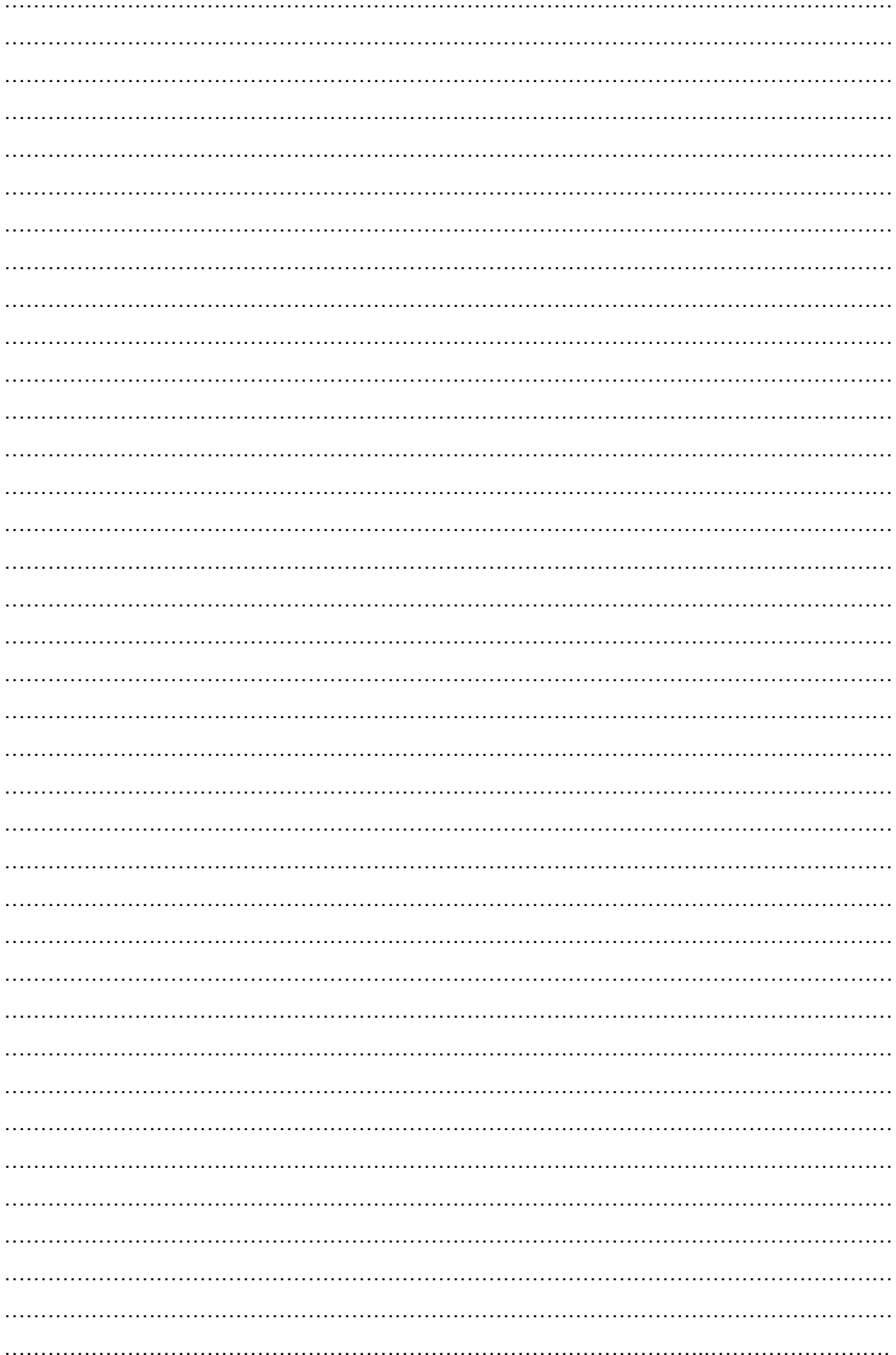
.....

.....

.....

.....

.....

Η σχολική τσάντα που μιλάει

Τζιάνι Ροντάρι

Κάθε βράδυ, ο γιος μου, πριν πάει για ύπνο, βάζει σε τάξη την τσάντα του. Ή, για να είμαι ακριβής, πετάει μέσα βιβλία, τετράδια, κασετίνες, γόμες και στυπόχαρτα, αλλά εκείνος, αυτή τη διαδικασία, τη λέει «τακτοποιώ την τσάντα μου». Και δεν ξέρει πως, μόλις κλείσουν τα μάτια του και τα γλυκά φαντάσματα του ύπνου αρχίσουν να χορεύουν γύρω απ' το μαξιλάρι του, τα αντικείμενα μες στη σάκα ζωντανεύουν, τεντώνονται, όπως κι εμείς κάθε πρωί, χαιρετιούνται κι αρχίζουν να μιλάνε. Το στυπόχαρτο* έχει τσαλακωθεί και θέλει να ισιώσει τα αυτάκια του στις τέσσερις άκρες και παραπονιέται:

- Αγαπημένοι μου φίλοι, σήμερα συναντήθηκα με όλα τα χρώματα. Ο αφέντης μας με γέμισε με ζητωκραυγές, για κάποιον Κόππι Φάουστο**, και μάλιστα τον έγγραψε Κόπι, με ένα «πι». Κοιτάξτε με, σας παρακαλώ, μοιάζω με λίστα από εκλογικό κατάλογο!

- Παραπονιέσαι κι εσύ; επεμβαίνει το βιβλίο της Ιστορίας και Γεωγραφίας. Για κάνε μου τη χάρη και ρίξε μια ματιά στις σελίδες μου. Ο αγαπημένος μας τύραννος έβαλε μουστάκια με το σπιλό του στον Καρλομάγνο, πρόσθεσε ένα λοφίο στο καπέλο του Τζότο, και σχεδίασε μια μύγα στη μύτη του Χριστόφορου Κολόμβου. Ύστερα, τράβηξε μια γραμμή στην πορεία του ποταμού Πάδου και τον έκανε να φτάνει ως την Τεργέστη, κι ακόμα έφτιαξε μια γέφυρα από βάρκες ανάμεσα στη Σικελία και τη Σαρδηνία. Σωστή επανάσταση, σας λέω.

- Αυτό δεν είναι τίποτε, μουρμουρίζει το βιβλίο της Γλώσσας. Δείτε, παρακαλώ, προσεκτικά τη σελίδα 45: όλα τα «Ο» έχουν βαφτεί κόκκινα, όλα τα «Α» πράσινα, όλα τα «Ε» κίτρινα. Στη σελίδα 57, ποιος ξέρει γιατί, ο νεαρός μας έχει σχεδιάσει το κεφάλι ενός φιδιού, που το σώμα του διασχίζει τη σελίδα 58 και 59 και η ουρά του καταλήγει στη σελίδα 60. Είναι, λέει, ένας κροταλιάς. Ίσως γι' αυτό να τον έχει γεμίσει με κουδουνάκια.

- Δείτε πώς έχει μασήσει την ωραία μου άκρη, λέει το σπιλό.

- Έχει ξεφλουδίσει όλο μου το καφέ χρώμα, παραπονιέται το μολύβι.

Εγώ, που είμαι ο πατέρας του ενόχου, τα ακούω όλα αυτά μπερδεμένος. Θα 'θελα να ξυπνήσω τον γιο μου και να τον βάλω να ακούσει πώς μιλάνε γι' αυτόν, αλλά, ακριβώς εκείνη τη στιγμή, η τσάντα ανοίγει και δύο τετράδια, ένα με γραμμές κι ένα με τετραγωνάκια, έρχονται, σαν επιτροπή, να μου παρουσιάσουν, με επισημότητα, τα αιτήματά τους.

- Εσείς, πιθανόν, να μη φταίτε, μού λέει ευγενικά το τετράδιο με τα τετραγωνάκια. Σε κάθε περίπτωση, αυτά είναι τα αιτήματά μας. Σας παρακαλούμε να τα μεταβιβάσετε στον γιο σας.

* *στυπόχαρτο*: ειδικό απορροφητικό χαρτί, που χρησιμοποιείται, για να στεγνώνει το μελάνι.

** *Φάουστο Κόππι* (1919-1960): θρύλος αθλητής της ιταλικής ποδηλασίας

Μου δίνουν ένα γραμμένο φύλλο χαρτί και ξαναμπαίνουν στην τσάντα. Το φύλλο λέει: «Οι κάτωθι υπογεγραμμένοι διαμαρτυρόμαστε, έντονα, για τις αγριότητες, που ζούμε καθημερινά. Και ζητούμε τα εξής:

1) Το αφεντικό μας να σταματήσει να μάς γεμίζει «ζήτω», σχέδια, ψεύτικα μουστάκια και άλλα παράνομα σχέδια, όσα, δηλαδή, δεν προβλέπει το σχολικό πρόγραμμα.

2) Να υποσχεθεί την ακεραιότητα των σιλό και των μολυβιών και να σταματήσει να μασάει τις άκρες τους.

3) Τα μαρκαδοράκια να μπαίνουν στην κασετίνα και όχι πεταμένα άτακτα, ανάμεσα στα υπόλοιπα πράγματα. Ακόμα και σήμερα το πρωί, το βιβλίο της Γεωγραφίας τραυματίστηκε από αδέσποτο μαρκαδοράκι.

Αν τα αιτήματά μας δεν ικανοποιηθούν, θα κάνουμε τα πάντα, ώστε το αφεντικό μας να μείνει στην ίδια τάξη.

Υπογραφή:

το *Πρόχειρο*,

το *Τετράδιο των Μαθηματικών*,

το *Τετράδιο των εργασιών*,

το *Μολύβι*

και τα λοιπά και τα λοιπά».

Αύριο το πρωί, θα βάλω τον γιο μου να διαβάσει αυτό το φύλλο. Ελπίζω να μη χρειαστεί να ξανακούσω τέτοιου είδους παράπονα.

Πηγή: (Παραμύθια Σαν Πλατύ Χαμόγελο, Εκδόσεις Μεταίχμιο) (διασκευή)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 4

Να διαβάσεις το κείμενο: «Η σχολική τσάντα που μιλάει» και να προχωρήσεις στις δραστηριότητες που ακολουθούν:

1. Για ποιους λόγους διαμαρτύρονται τα αντικείμενα της σχολικής τσάντας;

.....

2. Να γράψεις τι έκανε ο μαθητής στο βιβλίο της Ιστορίας και της Γεωγραφίας.

.....

3. Γιατί, κατά τη γνώμη σου, το κείμενο έχει τίτλο: «Η σχολική τσάντα που μιλάει»;

.....

Ποιον άλλον τίτλο θα έδινες εσύ;

--

4. Να αριθμήσεις τις προτάσεις, από το 1 μέχρι και το 6, για να βάλεις τις πληροφορίες του κειμένου σε χρονική σειρά, δηλώνοντας τι έγινε πρώτα και τι ύστερα.

	Μετά, τα αντικείμενα δίνουν στον πατέρα ένα κείμενο διαμαρτυρίας, για τον γιο του.
	Ένα βράδυ, κάποια από τα αντικείμενα της τσάντας λένε τα παράπονά τους για το πώς τους συμπεριφέρεται ο μαθητής της ιστορίας.
	Κάθε βράδυ, ο ιδιοκτήτης της τσάντας ρίχνει σε αυτήν τα σχολικά του αντικείμενα.
	Ο πατέρας εύχεται ο γιος του να αλλάξει συμπεριφορά, όταν θα του δώσει τα αιτήματα των αντικειμένων της τσάντας.
	Αν δεν ικανοποιηθούν τα αιτήματά τους, τα αντικείμενα απειλούν ότι θα κάνουν τα πάντα, ώστε το αφεντικό τους να μείνει στην ίδια τάξη.
	Τα αντικείμενα της τσάντας ζωντανεύουν και αρχίζουν να μιλούν, μόλις κοιμηθεί ο μαθητής.

5. Ποιος αφηγείται την ιστορία; Σε ποιο πρόσωπο;

.....
.....

Στη συνέχεια, να αλλάξεις τα ρήματα της παραγράφου: [Εγώ, που είμαι ο πατέρας τα αιτήματά τους.], στο τρίτο πρόσωπο, αρχίζοντας έτσι:

Αυτός, που είναι ο πατέρας του ενόχου,

.....
.....
.....

Σε ποιο πρόσωπο γίνεται τώρα η αφήγηση; Τι αλλάζει;

.....
.....

6. Ποιος δεν παρουσιάζεται άμεσα στην ιστορία; Γιατί, κατά τη γνώμη σου, ο Ροντάρι το επέλεξε αυτό;

.....
.....
.....
.....

7. Σε μια φανταστική ιστορία, συμβαίνουν πράγματα που δύσκολα τα πιστεύει κανείς. Να γράψεις τρία στοιχεία, που δείχνουν ότι η ιστορία που διάβασες είναι φανταστική.

1
.....

2
.....

3
.....

8. Κάποιο βράδυ, όταν σε πήρε ο ύπνος, τα αντικείμενα της δικής σου σχολικής τσάντας, άρχισαν να συζητούν μεταξύ τους. Τι, άραγε, να είπαν;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Σε όλο το κείμενο, να υπογραμμίσεις λέξεις ή φράσεις που δείχνουν πότε συμβαίνουν τα γεγονότα στην ιστορία. Μετά, να ξαναδιαβάσεις την πρώτη παράγραφο, χωρίς τις λέξεις και τις φράσεις που υπογράμμισες. Τι παρατηρείς;

.....

.....

.....

10. Ο Ροντάρι, ένας από τους καλύτερους συγγραφείς για παιδιά, χρησιμοποιεί διάφορα σχήματα λόγου (π.χ., παρομοιώσεις, προσωποποιήσεις, μεταφορές). Να γράψεις, στη συνέχεια, σχήματα λόγου από το κείμενο, εξηγώντας με δικά σου λόγια τι προσφέρει το καθένα:

Παρομοίωση:.....

.....

Τι προσφέρει:

.....

Προσωποποίηση:.....

.....

Τι προσφέρει:

.....

Μεταφορά:.....

.....

Τι προσφέρει:

.....

11. Να σημειώσεις, δίπλα από κάθε πρόταση (Κ), αν πρόκειται για κυριολεξία και (Μ), αν πρόκειται για μεταφορά.

Το άλογο τρέχει.	(.....)		Έφαγα τούμπα.	(.....)
Έβαλε τα κλάματα.	(.....)		Βάζω τα ρούχα στη ντουλάπα.	(.....)
Ταξιδεύει με το τρένο.	(.....)		Έρχεται καταιγίδα.	(.....)
Ο Γιάννης φουσκώνει μπαλόνι.	(.....)		Τι άρωμα φοράς;	(.....)
Που ταξιδεύει ο νους σου;	(.....)		Θα έρθεις στην εκδρομή;	(.....)

12. Να σημειώσεις δίπλα από κάθε πρόταση (ΠΑΡ), αν πρόκειται για παρομοίωση και (ΠΡΟ), αν πρόκειται για προσωποποίηση.

Ο άνεμος έκανε βόλτες στα δρομάκια της πόλης	(.....)		Ο Κώστας τρέχει λες και είναι λαγός.	(.....)
Το δέντρο κουβέντιαζε με το χελιδόνι.	(.....)		Τα αστέρια συζητούσαν με τον Άρη.	(.....)
Λάμπει όπως τον ήλιο.	(.....)		Τρέχει σαν άλογο.	(.....)
Ο Γιάννης κολυμπά σαν δελφίνι.	(.....)		Περπατάει σαν χελώνα.	(.....)

13. Να βρεις πέντε κύρια και πέντε κοινά ουσιαστικά, από το κείμενο του Ροντάρι, και να τα γράψεις, αναλόγως, σε μία από τις δύο παρακάτω κατηγορίες.

Κύρια:

.....

.....

Κοινά:

.....

.....

14. Να βάλεις σε αλφαβητική σειρά τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

τσάντα	Γεωγραφία	Ιστορία	στυπόχαρτο	μολύβι	σιλό
σχέδιο	χρώματα	ζωγραφιά	πινέλο	μπογιές	μαρκαδόρος

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page below the image and above the empty box.

Το μαγικό ΔΑΧΤΥΛΟ

Ρόαλντ Νταλ

Η φάρμα που βρίσκεται δίπλα στη δική μας ανήκει στον κύριο και στην κυρία Γκρεγκ. Οι Γκρεγκ έχουν δύο παιδιά, και τα δυο αγόρια. Τον Φίλιπ και τον Γουίλιαμ. Πότε πότε, πηγαίνουν στη φάρμα τους και παίζουν μαζί τους.

Εγώ είμαι κορίτσι και είμαι οκτώ ετών.

Στα οκτώ του χρόνια είναι και ο Φίλιπ.

Ο Γουίλιαμ είναι τρία χρόνια μεγαλύτερος, δηλαδή είναι δέκα.

Μα τι; Α, ναι, λάθος.

Είναι έντεκα.

Την περασμένη εβδομάδα, συνέβη κάτι πολύ αστείο στην οικογένεια Γκρεγκ. Θα σας το διηγηθώ όσο καλύτερα μπορώ.

Περισσότερο απ' οτιδήποτε άλλο, ο κύριος Γκρεγκ και τα δύο του αγόρια τρελαίνονται να πηγαίνουν για κυνήγι. Κάθε Σάββατο πρωί, παίρνουν τα όπλα τους και τραβούν προς τα δάση ψάχνοντας για ζώα και πουλιά. Ακόμη και ο Φίλιπ, που είναι μονάχα οκτώ ετών, έχει δικό του όπλο.

Εγώ δεν μπορώ να υποφέρω το κυνήγι. Δεν το αντέχω. Μου φαίνεται άδικο, άντρες και αγόρια να σκοτώνουν ζώα, μόνο και μόνο για διασκέδαση. Γι' αυτό και πάντα προσπαθούσα να εμποδίσω τον Φίλιπ και τον Γουίλιαμ να το κάνουν. Κάθε φορά που πήγαινα στη φάρμα τους, έβαζα τα δυνατά μου να τους πείσω, αλλά αυτοί άλλο δεν έκαναν απ' το να με κοροϊδεύουν.

Μια φορά, μάλιστα, κάτι προσπάθησα να πω και στον κύριο Γκρεγκ, αλλά εκείνος με προσπέρασε σαν να μη μ' έβλεπε.

Και να που κάποτε, ένα Σάββατο πρωί, είδα τον Φίλιπ και τον Γουίλιαμ να βγαίνουν από το δάσος με τον πατέρα τους, κουβαλώντας ένα υπέροχο ελαφάκι.

Έγινα έξαλλη, τόσο που άρχισα να τους φωνάζω θυμωμένη.

Τα αγόρια γελούσαν και μου έκαναν γκριμάτσες, ενώ ο κύριος Γκρεγκ μου είπε να πάω σπίτι και να ασχοληθώ καλύτερα με την καλλιγραφία.

Αυτό ήταν! Θόλωσα!

Και πριν προλάβω να συγκρατήσω τον εαυτό μου, έκανα κάτι που ποτέ δεν θα 'θελα στ' αλήθεια να κάνω.

ΚΟΥΝΗΣΑ ΤΟ ΜΑΓΙΚΟ ΔΑΧΤΥΛΟ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ!

Ω, Θεέ μου! Το κούνησα ακόμη και εναντίον της κυρίας Γκρεγκ, που δεν ήταν μπροστά. Το κούνησα σε όλη την οικογένεια Γκρεγκ.

Για μήνες και μήνες έλεγα συνεχώς στον εαυτό μου πως δεν θα κουνούσα ποτέ πια το Μαγικό Δάχτυλο σε κανέναν - όχι ύστερα απ' αυτό που συνέβη στη δασκάλα μου, την ηλικιωμένη

κυρία Γουίντερ.

Καημένη κυρία Γουίντερ.

Μια μέρα, ήμασταν στην τάξη και μας μάθαινε συλλαβισμό.

«Σήκω πάνω», μου είπε, και χώρισε σε συλλαβές τη λέξη γάτα.

«Εύκολο είναι», είπα. «Γ-άτα».

«Δεν είσαι παρά ένα μικρό χαζό κορίτσι!», είπε η κυρία Γουίντερ.

«Δεν είμαι καθόλου χαζό κορίτσι!», φώναξα εγώ. «Είμαι ένα πολύ καλό μικρό κορίτσι!»

«Τιμωρία στη γωνία», είπε μετά η κυρία Γουίντερ.

Τότε θύμωσα, έγινα πραγματικά έξαλλη, κούνησα το Μαγικό Δάχτυλο και σχεδόν αμέσως...

Μήπως μαντεύετε;

Μουστάκια ξεκίνησαν να ξεπηδούν από το πρόσωπό της! Μακριά μαύρα μουστάκια, όπως αυτά που έχουν οι γάτες, και ακόμα μεγαλύτερα. Και πόσα γρήγορα μακραίνουν! Πριν καν το καταλάβουμε, έφτασαν μέχρι τα αυτιά της!

Φυσικά, όλη η τάξη ξεκίνησε να γελά δυνατά και, τότε, η κυρία Γουίντερ ρώτησε: «Θα ήταν πολύ ευγενικό εκ μέρους σας να μου πείτε τι είναι αυτό που βρίσκετε τόσο αστείο όλοι σας;».

Και όταν γύρισε να γράψει κάτι στον πίνακα, είδαμε ότι είχε βγάλει και μια ουρά! Μία τεράστια φουντωτή ουρά!

Εικονογράφηση: Κουεντίν Μπλέικ Μετάφραση: Τόνια Καφετζάκη

Πηγή: (<https://www.psichogios.gr/books/to-magiko-daxylo.html>) (Εκδόσεις Ψυχογιός) (απόσπασμα-διασκευή)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 5

Να διαβάσεις το κείμενο: «Το μαγικό ΔΑΧΤΥΛΟ» και να προχωρήσεις στις δραστηριότητες που ακολουθούν:

1. Να κυκλώσεις τον βασικό κειμενικό τύπο του κειμένου. Να δικαιολογήσεις, στη συνέχεια, την απάντησή σου:

A. αφήγηση

B. περιγραφή

Γ. οδηγίες

Δ. επιχειρήματα

.....
.....

2. Για ποιο θέμα προσπαθούσε να πείσει τον κύριο Γκρεγκ και τα αγόρια του, το κορίτσι της ιστορίας; Τα κατάφερε, νομίζεις;

.....
.....
.....

3. Τι έγινε ένα Σάββατο και το κορίτσι άρχισε να φωνάζει στους γείτονές της;

.....
.....

4. Γιατί το κορίτσι θύμωσε και κούνησε το δάχτυλό της σε όλη την οικογένεια Γκρεγκ;

.....
.....
.....

5. Η πρόταση: **ΚΟΥΝΗΣΑ ΤΟ ΜΑΓΙΚΟ ΔΑΧΤΥΛΟ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ!**, βρίσκεται στο κέντρο της γραμμής, με μεγάλα, κεφαλαία και έντονα γράμματα. Γιατί, κατά την άποψή σου;

.....
.....

6. Να περιγράψεις, με δικά σου λόγια, την εμφάνιση της κυρίας Γουίντερ, μετά που το κορίτσι της ιστορίας της κούνησε το μαγικό δάχτυλο.

.....
.....
.....
.....

7. «Την περασμένη εβδομάδα, συνέβη κάτι πολύ αστείο στην οικογένεια Γκρεγκ. Θα σας το διηγηθώ όσο καλύτερα μπορώ.». Τι να έπαθε η οικογένεια Γκρεγκ, μετά που το κορίτσι της ιστορίας τους κούνησε το δάχτυλο, κατά την άποψή σου;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Να μεταφέρεις τις παρακάτω προτάσεις από τον ενικό στον πληθυντικό αριθμό και αντίστροφα. Να προσέξεις την ορθογραφία των ουσιαστικών, αλλά και των άρθρων: της, τις, τον, των.

Το μαγικό δάχτυλο δεν σεβάστηκε ούτε την ηλικία της δασκάλας.

.....

Τα αθώα ζώα είναι θύματα των κυνηγών.

.....

Τα αγόρια δεν άκουγαν τις αντίθετες απόψεις για τα εγκλήματα των κυνηγών.

.....

Δεν άκουσε την προειδοποίηση από τον ιδιοκτήτη της φάρμας για την αλεπού.

.....

9. Να γράψεις τη γενική του ενικού και του πληθυντικού αριθμού των παρακάτω ουσιαστικών, όπως το παράδειγμα:

Ονομαστική ενικού	Γενική ενικού	Γενική πληθυντικού
ο άνθρωπος	του ανθρώπου	των ανθρώπων
το κουδούνι		
το δάχτυλο		
ο δάσκαλος		
το σχολείο		
η κυρία		
το πρόσωπο		
η φασαρία		

10. Να ξαναγράψεις τις φράσεις, όπως το παράδειγμα:

το χρώμα του σπιτιού	το χρώμα των σπιτιών
το άρωμα του δάσους	
το τέλος του ποταμού	
η εποχή της βροχής	
το νερό του καταρράκτη	
ο ήχος της βροντής	

11. Στην ιστορία που διάβασες, η τάξη της κυρίας Γουίντερ μαθαίνει συλλαβισμό. Ώρα να θυμηθείς τι ξέρεις για τις συλλαβές των λέξεων.

Πρώτα, να χωρίσεις τις παρακάτω λέξεις σε συλλαβές.

δάχτυλο:	φάρμα:
μουστάκια:	κορίτσι:
Σάββατο:	οικογένεια:
καλλιγραφία:	ελαφάκι:
δασκάλα:	συλλαβισμός:

Στη συνέχεια, ανάλογα με τον αριθμό των συλλαβών των λέξεων, να εντοπίσεις και να αντιγράψεις, από το κείμενο, τρεις λέξεις για κάθε ομάδα.

μονοσύλλαβες :,,

δισύλλαβες :,,

τρिसύλλαβες :,,

πολυσύλλαβες :,,

Σημείωση: Οι λέξεις, ανάλογα με τη συλλαβή που τονίζονται, ονομάζονται οξύτονες (όταν τονίζονται στη λήγουσα), παροξύτονες (όταν τονίζονται στην παραλήγουσα), προπαροξύτονες (όταν τονίζονται στην προπαραλήγουσα).

Αφού γράψεις σε ποια συλλαβή τονίζονται, να ονομάσεις τις παρακάτω λέξεις, όπως το παράδειγμα:

δάχτυλο: προπαραλήγουσα - προπαροξύτονη

καλλιγραφία:

οικογένεια:

συλλαβισμός:

Τέλος, να εντοπίσεις και να αντιγράψεις, από το κείμενο, δύο λέξεις για κάθε ομάδα.

οξύτονες :,

παροξύτονες :,

προπαροξύτονες :,

ΟΙ ΣΠΡΙΝΤΕΡ ΤΟΥ ΖΩΙΚΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

κλμ./ώρα INFOGRAPHIC ΖΩΗ ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗ

1
ΠΕΤΡΙΤΗΣ
389 κλμ.
αναπτύσσει το γεράκι πετρίτης σε κάθετη εφόρμηση. Το συγκεκριμένο είδος που υπάρχει και στην Ελλάδα, είναι το ταχύτερο αν στον πλανήτη

2
ΧΡΥΣΑΕΤΟΣ
320 κλμ.
Το είδος, που συναντάται και στην Ελλάδα, θεωρείται «θαύμα» της φύσης, αφού το μεγάλο του μέγεθος δεν επιτρέπει (θεωρητικά) τις εκπληκτικές ταχύτητες που αναπτύσσει

3
ΝΥΧΤΕΡΙΔΑ
160 κλμ.
είναι η ταχύτητα της μεξικάνικης νυκτερίδας, που είναι το ταχύτερο θηλαστικού στον πλανήτη

4
ΑΛΟΓΟΜΥΓΑ
145 κλμ.
η ταχύτητα της αλογόμυγας, που είναι το πιο γρήγορο είδος στον κόσμο των ασπόνδυλων όντων του πλανήτη

5
ΠΕΛΛΟΚΑΤΕΡΙΝΑ
142 κλμ.
αναπτύσσει η Πελλοκατερίνα χίνα, ένα μοναδικό είδος πτηνού, συγγενές με τις χίνες και τις πάπιες. Ζει σε υδροβιότοπους της υποσαχάριας Αφρικής

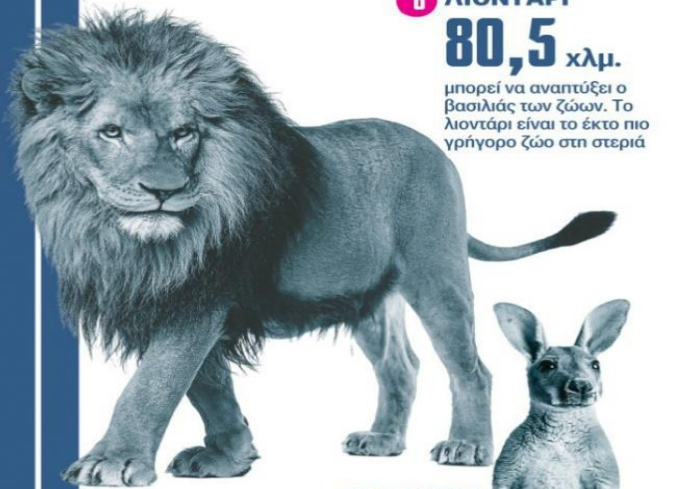
6
ΞΙΦΙΑΣ
132 κλμ.
η ταχύτητα του μαύρου ξιφία, που κολυμπά σε τροπικές και υποτροπικές περιοχές κυρίως του Ινδικού Ωκεανού και του Ειρηνικού Ωκεανού. Πρόκειται για το ταχύτερο πλάσμα στο νερό

7
ΤΣΙΤΑΧ
120,7 κλμ.

τρέχει ο γατόπαρδος, που είναι το πιο γρήγορο ζώο της ξηράς. Ακόμη πιο εντυπωσιακή είναι η ικανότητά του στην επιτάχυνση, γεγονός που του δίνει και το πλεονέκτημα σε σχέση με τα θηράματα που κυνηγά, αφού τα προλαβαίνει πριν αυτά καταφέρουν να αναπτύξουν μεγάλη ταχύτητα και να ξεφύγουν

8
ΛΙΟΝΤΑΡΙ
80,5 κλμ.
μπορεί να αναπτύξει ο βασιλιάς των ζώων. Το λιοντάρι είναι το έκτο πιο γρήγορο ζώο στη στεριά

9
ΚΑΓΚΟΥΡΟ
71 κλμ.
η ταχύτητα του καγκουρού, που ξεπερνά ακόμη και το άλογο, παρά το γεγονός ότι κινείται μόνο με τα δύο του πόδια

10
ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΣ
60 κλμ.
εκτιμάται ότι έτρεχε ο ταχύτερος δεινόσαυρος, ο Dromiceiomimus. Εφτανε σε μήκος τα τρία μέτρα και βάρος τα 300 κιλά

11
ΑΝΤΙΛΟΚΑΡΠΑ ΑΜΕΡΙΚΑΝΑ
56 κλμ.
η ταχύτητα του οπληφόρου θηλαστικού που μοιάζει με ανυλόπη και ζει στην αμερικανική ήπειρο

12
ΑΝΘΡΩΠΟΣ
44 κλμ.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 6

Να διαβάσεις το κείμενο «Οι σπρίντερ του ζωικού βασιλείου» και να προχωρήσεις στις δραστηριότητες που ακολουθούν:

1. Να κυκλώσεις τον βασικό κειμενικό τύπο του κειμένου. Να δικαιολογήσεις, στη συνέχεια, την απάντησή σου:

A. αφήγηση B. περιγραφή Γ. οδηγίες Δ. επιχειρήματα

.....
.....

2. Σε ποιους ωκεανούς μπορεί κάποιος να συναντήσει μαύρο ξιφία;

.....

3. Πού ζουν οι περισσότεροι σπρίντερ του ζωικού βασιλείου; Στον αέρα, στη στεριά ή στο νερό; Γιατί συμβαίνει αυτό, κατά την άποψή σου;

.....
.....

4. Γιατί ο χρυσαετός θεωρείται «θαύμα» της φύσης;

.....
.....

5. Σε τι βοηθά τον γατόπαρδο η μεγάλη του ταχύτητα; Με ποιον τρόπο;

.....
.....

6. Να γράψεις τι σου έκανε μεγαλύτερη εντύπωση, με βάση όσα διάβασες στο κείμενο αυτό. Να εξηγήσεις γιατί.

.....
.....
.....
.....

7. Σύμφωνα με το κείμενο, το έκτο πιο γρήγορο ζώο της στεριάς είναι:

A. το άλογο B. το καγκουρό Γ. το λιοντάρι Δ. ο γατόπαρδος

8. Το είδος θηλαστικού με τη μεγαλύτερη ταχύτητα, με βάση το κείμενο, είναι:

A. το τσιτάχ B. το καγκουρό Γ. η μεξικάνικη νυχτερίδα Δ. το γεράκι πετρίτης

9. Να απαντήσεις στις παρακάτω ερωτήσεις, που αφορούν στο κείμενο:

Το κείμενο αυτό είναι ενδιαφέρον για σένα; Να δικαιολογήσεις την άποψή σου.

.....
.....
.....

Ποια άτομα θα ενδιαφέρονταν πιο πολύ να διαβάσουν το κείμενο; Γιατί, νομίζεις;

.....
.....

Χρειάζεται να έχει κάποιος ειδικές γνώσεις, για να κατανοήσει το κείμενο; Να εξηγήσεις.

.....
.....
.....

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ! Μόλις αξιολόγησες το κείμενο από τη δική σου οπτική!

10. Στο κείμενο, η ταχύτητα των ζώων γράφεται με αριθμούς, αντί ολογράφως (με γράμματα). Γιατί συμβαίνει, άραγε, αυτό;

.....
.....

11. Να γράψεις ολογράφως την ταχύτητα των παρακάτω ζώων, όπως το παράδειγμα:

Πετρίτης	Το γεράκι πετρίτης αναπτύσσει <u>τριακόσια ογδόντα εννέα (389)</u> χιλιόμετρα σε κάθετη εφόρμηση.
Λιοντάρι
Αλογόμυγα
Καγκουρό
Νυχτερίδα

12. Στο κείμενο, χρησιμοποιούνται πολλές σύνθετες λέξεις. Αφού εντοπίσεις τρεις τέτοιες λέξεις, να τις αναλύσεις στα συνθετικά τους, όπως το παράδειγμα:

χιλιόμετρα: χίλια + μέτρα

..... : +
..... : +
..... : +

13. Να χρησιμοποιήσεις λέξεις από το κείμενο, έτσι ώστε να σχηματίσεις τρεις σύνθετες λέξεις, όπως το παράδειγμα:

μαύρο + χήνα → μαυρόχηνα

..... + →

..... + →

..... + →

14. Ο συγκριτικός και ο υπερθετικός βαθμός του επιθέτου (τα παραθετικά του επιθέτου) σχηματίζονται μονολεκτικά ή περιφραστικά.

Να υπογραμμίσεις, στο κείμενο, επίθετα σε διάφορους βαθμούς και να συμπληρώσεις τον πίνακα, όπως το παράδειγμα:

Θετικός βαθμός	Συγκριτικός βαθμός	Υπερθετικός βαθμός
κατάλληλος	καταλληλότερος	ο καταλληλότερος
	πιο κατάλληλος	ο πιο κατάλληλος

Στο κείμενο: «Οι σπρίντερ του ζωικού βασιλείου» χρησιμοποιούνται πολλά επίθετα σε διάφορους βαθμούς. Να δικαιολογήσεις την επιλογή αυτή.

.....

.....

.....

.....

